

Avaleht>Kohtumenetlused>Tsiviilasjad>Dokumentide kättetoimetamine: õigusdokumentide ametlik edastamine

Dokumentide kättetoimetamine: õigusdokumentide ametlik edastamine

Belgia

1 Mida tähendab õigustermin „dokumentide kättetoimetamine“ praktikas? Miks on dokumentide kättetoimetamise kohta kehtestatud eraldi normid?

Kui asjaga pööratakse kohtusse, on ülimalt tähtsal kohal teabevahetus. Menetlusosaliste ja kohtuniku jaoks on väga oluline olla teadlik hageja nõuetest, kostja väidetest, menetluse käigust ja kohtuotsusest. Pool, kes kohtuotsusega ei nõustu ja pöörduv kõrgemasse kohtusse, peab teavitama teisi pooli oma otsusest dokumentide (nt kohtukutsed, avaldused, kohtule esitatavad seisukohad, kohtuotsused, edasikaebused jne) esitamise või saatmise kaudu. Siinne küsimus ei puuduta dokumente endid, vaid viisi, kuidas neid pooltele ja vajaduse korral kohtule edastatakse. Sellekohased eeskirjad on sätestatud kohtumenetluse seadustiku [*code judiciaire*] artiklites 32–47.

Belgias eristatakse teatamist [*notification*] ja kättetoimetamist [*signification*].

Kättetoimetamine tähendab sisuliselt dokumendi väljastamist teisele isikule valitsusametniku kaudu. Belgias nimetatakse seda ametnikku kohtutäituriks.

Praktikas toimetab kohtutäitur dokumendi kinnitatud ärakirja kõnealusele isikule.

Kohtutäitur võib kätte toimetada (edaspidi „kättetoimetamine“ või „kättetoimetamisteatis“) erinevaid kohtudokumente. Kõige levinumad neist on

- kohtukutse,
- kohtuotsuse kättetoimetamine (võimalik, et koos maksekorraldusega),
- maksekorraldus,
- ruumide vabastamise korraldus;
- arestimine (nt isiklik vara, eluruum),
- eelteate kättetoimetamine
- jne.

Vastupidiselt kättetoimetamisele toimub teatamine kohtudokumendi (originaal või ärakiri) saatmise teel postiga, st valitsusametnikku kaasamata.

Olulisel kohal on kättetoimetamise kuupäev.

Kohtukutse korral peab jääma teatud ajavahemik kättetoimetamise ja esimese kohtuistungivahele, kus asja arutatakse.

Kui kohtuotsus toimetatakse kätte, on see kuupäev võimalike esitatavate vastuväidete või edasikaebuse esitamise tähtaja alguskuupäev.

Üldjuhul toimetatakse dokumendid kätte. Teatamist kasutatakse konkreetsetel seaduses kindlaks määratud juhtudel.

Kohtudokumendi [*l'exploit de signification*] peab allkirjastama täitmisega tegelev kohtutäitur ja kohtumenetluse seadustiku artikli 43 kohaselt peab selles olema kirjas järgmine, vastasel juhul on dokument kehtetu:

- 1) kättetoimetamise päev, kuu, aasta ja koht,
- 2) kohtudokumendi kättetoimetamist taotleva isiku perekonnanimi, eesnimi, ametikoht, elukoht ning vajaduse korral seisund ja äriregistri kanne,
- 3) dokumendi aadressaadi perekonnanimi, eesnimi, elukoht või selle puudumisel asukoht ja vajaduse korral kohtudokumendi aadressaadi seisund,
- 4) ärakirja saanud isiku perekonnanimi, eesnimi ja vajaduse korral staatus või koht, kuhu ärakiri artikli 38 lõikes 1 nimetatud juhtudel jäeti või kuhu kohtudokument artiklis 40 nimetatud juhtudel saadeti,
- 5) kohtutäituri perekonnanimi, eesnimi ja tema büroo aadress,
- 6) dokumendiga seotud kulude jaotus.

Isik, kellele antakse ärakiri, kinnitab originaali. Kui ta keeldub alla kirjutamast, märgib kohtutäitur keeldumise teatesse.

Kohtumenetluse seadustiku artikli 47 kohaselt ei või kohtutäitur dokumente kätte toimetada

- 1) üldsusele suletud kohas enne kella 6 või pärast kella 21,
- 2) laupäevadel, pühapäevadel või riigipühadel (seda piirangut ei kohaldata kättetoimetamisel kriminaalasjades, vt kassatsioonikohtu praktika, Cass., 27. märts 1984, R. W. 1984–1985, 1093; Antwerpen, 2. oktoober 1975, R. W. 1976–1977, 1834), välja arvatud kiireloomulistel juhtudel ja siis, kui selleks on andnud loa rahukohtunik [*juge de paix*] seoses kohtukutsetega kohtuasjades, mis antakse talle arutada, kohtunik, kes kinnitas dokumendi, kui tegu on eelnevat kinnitust vajava dokumendiga, ja kõikidel muudel juhtudel esimese astme kohtu esimees.

Dokumendi kättetoimetamisel antakse isikule, kellele see kätte toimetatakse, dokumendi ärakiri (kättetoimetamine), ja kohtutäiturile jääb originaal, kuna juhtumi käsitlemist jätkatakse tema büroos. Kohtukutse korral ei jäta kohtutäitur originaali endale, vaid saadab selle kohtule kohtuasjade nimekirja lisamiseks (teade kohtukutse kohta).

Teate ärakiri peab sisaldama kogu teavet, mis on originaalis, ja kohtutäitur peab selle allkirjastama (kohtumenetluse seadustiku artikkel 43), vastasel juhul on see kehtetu.

2 Millised dokumendid tuleb ametlikult kätte toimetada?

Seaduses on sätestatud, millised dokumendid tuleb kätte toimetada ja millistest tuleb teatada. Kahjuks on neid liiga palju, et neid täielikult üles lugeda. Siia kuuluvad kohtukutsed, avaldused, kohtuotsused, edasikaebused ja vastuväited.

3 Kes vastutab dokumentide kättetoimetamise eest?

Dokumendid toimetab kätte kohtutäitur, kes teeb seda isiklikult.

Teate edastab kohtuametnik (harvadel juhtudel prokuratuur) registreeritud kohtupostiga (tähtkirja eriliik, mis antakse vastuvõtuteatise vastu) või tava- või tähtitud postiga. Registreeritud kohtuposti reguleerivad eeskirjad on sätestatud kohtumenetluse seadustiku artiklis 46.

4 Aadressi väljaselgitamine

4.1 Kui lähtuda dokumentide kättetoimetamisest Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. novembri 2007. aasta määruse (EÜ) nr 1393/2007 (kohtu- ja kohtuväliste dokumentide liikmesriikides kättetoimetamise kohta tsiviil- ja kaubandusajades) kohaselt, siis kas teie liikmesriigi vastuvõttev asutus püüab omal algatusel välja selgitada kättetoimetatavate dokumentide aadressaadi asukohta, kui aadressaat ei ela enam edastavale asutusele teadaoleval aadressil?
Jah.

Belgias on kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. novembri 2007. aasta määruse (EÜ) nr 1393/2007 (kohtu- ja kohtuväliste dokumentide liikmesriikides kättetoimetamise kohta tsiviil- ja kaubandusajades (dokumentide kättetoimetamine)) artikli 2 lõikega 2 määratud vastuvõtivateks asutusteks territoriaalse pädevusega kohtutäiturid.

Vastavalt 16. mai 1986. aasta kuningliku dekreediga (millega antakse kohtutäituritele juurdepääs riiklikule füüsiliste isikute registrile (*Arrêté royal du 16 mai 1986 autorisant l'accès des huissiers de justice au Registre national des personnes physiques*)) artiklile 1 antakse kohtutäituritele nende pädevuses olevate ülesannete täitmiseks juurdepääs teabele, mis on kirjas 8. augusti 1983. aasta seaduse (millega luuakse riiklik füüsiliste isikute register (*loi du 8 août 1983 organisant un Registre national des personnes physiques*)) artikli 3 lõike 1 punktides 1–9 ja artikli 3 lõikes 2. See teave hõlmab eelkõige aadressi, mis on rahvastikuregistris registreeritud füüsilise isiku põhiaadressina (elukoht).

4.2 Kas välisriigi kohtuasutustel ja/või kohtumenetluse pooltel on võimalik kasutada teie liikmesriigi registreid või teenuseid, mis võimaldaksid välja selgitada isiku kehtiva aadressi? Kui jah, siis millised registrid või teenused on olemas ja milliseid menetlusi tuleks järgida? Kas selle eest tuleb ka tasuda?

Ei. Põhimõtteliselt võib anda juurdepääsu riiklikus registris sisalduvale teabele ainult 8. augusti 1983. aasta seaduse (millega luuakse füüsiliste isikute riiklik register) artiklis 5 osutatud Belgia isikutele, avaliku sektori asutustele, avaliku sektori organitele ja kutsealade esindajatele.

Loa annab riikliku registri valdkondlik komitee (*Comité sectoriel du Registre National*), mis on loodud eraelu puutumatus komisjoni (*Commission de la protection de la vie privée*) juurde vastavalt 8. augusti 1983. aasta seaduse (millega luuakse füüsiliste isikute riiklik register) artiklile 15.

4.3 Kuidas menetlevad teie liikmesriigi ametiasutused nõukogu 28. mai 2001. aasta määruse (EÜ) nr 1206/2001 (liikmesriikide kohtute vahelise koostöö kohta tõendite kogumisel tsiviil- ja kaubandusajades) alusel saadetud taotlusi, mille eesmärk on välja selgitada isiku kehtiv aadress?

Neil ei ole võimalik seda teha, välja arvatud juhul, kui aadressi otsimist käsitletakse uurimistoiminguna tõendite kogumise eesmärgil, mida kasutatakse alustatud või kavandatavas tsiviil- või kaubandusaja kohtumenetluses.

Nõukogu määruses (EÜ) nr 1206/2001 liikmesriikide kohtute vahelise koostöö kohta tõendite kogumisel tsiviil- ja kaubandusajades on tõendi mõiste määratlemata. Selle alla kuulub muu hulgas tunnistajate, poolte või ekspertide küsitlemine, dokumentide koostamine, uurimine, asjaolude kindlakstegemine, konsulteerimine perekonna ja laste hoolekande spetsialistidega.

Vastavalt eespool nimetatud määruse (EÜ) nr 1206/2001 artikli 1 lõikele 2 ei saa esitada taotlust selliste tõendite saamiseks, mis ei ole mõeldud kasutamiseks kas alustatud või kavandatavas kohtumenetluses.

Seetõttu ei ole määruse (EÜ) nr 1206/2001 artikli 1 tähenduses põhimõtteliselt võimalik käsitada tõendina selle isiku aadressi, kellele on vaja kätte toimetada kohtulik või kohtuväline dokument või sellest teatada.

Lisaks on määruse (EÜ) nr 1206/2001 artikli 4 lõikes 1 sõnaselgelt märgitud, et taotlus peab sisaldama poolte nimesid ja aadresse.

5 Kuidas dokumendid tavaliselt kätte toimetatakse? Kas on võimalik kasutada ka alternatiivseid meetodeid (lisaks 7. punktis osutatud asenduskättetoimetamisele)?

a) Kättetoimetamine

Kättetoimetamise viisi reguleeritakse kohtumenetluse seadustiku artiklitega 32–47 ja see kehtib nii tsiviil- kui ka kriminaalasjade kohta.

– Isiklik kättetoimetamine (kohtumenetluse seadustiku artiklid 33–34)

Kui kohtutäituril on kavas dokument kätte toimetada, püüab ta kõigepealt anda dokumendi ära kirja aadressaadile isiklikult üle. See on isiklik kättetoimetamine. Dokumendid võib aadressaadile isiklikult kätte toimetada igas kohas, kust kohtutäitur ta leiab. See ei pea tingimata olema aadressaadi elukoht. Õiguslikult siduv kättetoimetamine võib toimuda näiteks aadressaadi töökohas, tänaval või kohtutäituri büroos.

Tingimus on, et kättetoimetamise koht peab olema kohtutäituri kohtualluvuse piirkonnas.

Kui teave aadressaadi kohta puudub, läheb kohtutäitur aadressaadi elukohta kohale lootuses teda seal leida.

Kui kohtutäitur teeb aadressaadi asukoha kindlaks (kus see ka ei oleks), aga pool keeldub dokumendi ära kirja vastu võtmast, märgib kohtutäitur keeldumise originaalile (ära kirja kinnitatakse seejärel originaali külge) ja dokument loetakse isiklikult kättetoimetatuks.

Juriidiliste isikute puhul loetakse dokument isiklikult kättetoimetatuks, kui dokumendi ära kirja on antud asutusele või töötajale, kellele on seaduse, põhikirja või nõuetekohase volituse alusel määratud õigus juriidilist isikut kohtumenetluses esindada, isegi ühiselt. Näiteks osauhinna puhul on kättetoimetamine õiguslikult siduv, kui dokument toimetatakse kätte juhatajale, olenemata sellest, kas ta on ettevõtte registreeritud tegevuskohas või mujal, registreeritud tegevuskohast eemal.

– Kättetoimetamine elukohas / ettevõtte registreeritud tegevuskohas (kohtumenetluse seadustiku artikkel 35)

Kui isiklik kättetoimetamine ei ole võimalik, toimetatakse dokument aadressaadi elukohta. Elukoht tähendab kohta, mis on rahvastikuregistris registreeritud aadressaadi põhiaadressina, st elukoha aadressina.

Aadressaadile, kellel ei ole ametlikku elukoha aadressi, võib dokumendi kätte toimetada tema asukohas. Asukoht tähendab muud tegevuskohta, näiteks kohta, kus isikul on büroo või ta käitab ettevõtet või tööstust. Kõrgem politseiametnik peab teavitama täideviivat kohtutäiturit ametliku elukohata poole asukohast, kui talle selline korraldus antakse.

Juriidilise isiku korral võib dokumendi kätte toimetada ettevõtte registreeritud tegevuskohas või haldusbüroos, kui isiklik kättetoimetamine ei ole võimalik. Elukohas kättetoimetamisel antakse dokumendi ära kirja aadressaadi sugulasele, hõimlasele, teenistujale või töötajale. Seda ei või anda alla 16aastasele lapsele. Kohtutäitur märgib originaalile ja koopiale ära kirja saanud isiku staatuse (nt suhte aadressaadiga).

– Kättetoimetamine allkirja vastu (kohtumenetluse seadustiku artikli 38 lõige 1)

Kui kohtutäituril ei ole võimalik toimetada dokumenti kätte ühel nimetatud viisidest (kohtumenetluse seadustiku artiklid 33–35), toimetatakse see kätte vastavalt kohtumenetluse seadustiku artikli 38 lõikele 1, mille kohaselt jäetakse kohtudokument elukohta või selle puudumisel aadressaadi asukohta (kättetoimetamine allkirja vastu).

Dokumendi ära kirja pannakse sellel aadressil postkasti pitseeritud ümbrikus (millele on märgitud kohtutäituri büroo, aadressaadi ees- ja perekonnanimi, kättetoimetamise koht ning märged Pro Justitia – A remettre d'urgence (kiireks üleandmiseks)).

Postkasti puudumisel on kohtutäituril õigus kasutada ümbrikus ära kirja edastamiseks kõiki vahendeid (nt libistades selle ukse alt sisse, lükates selle läbi värava või heki, kinnitades selle teibiga ukse külge).

Kohtutäitur märgib kohtudokumendi originaalile ja kätte toimetatud ära kirja kuupäeva, kellaaja ja koha, kuhu ära kirja jäeti.

Hiljemalt kohtudokumendi kättetoimetamisele järgneval esimesel tööpäeval saadab kohtutäitur allkirjastatud kirja aadressaadi elukohta või selle puudumisel asukohta. Kirjale kantakse kättetoimetamise kuupäev ja kellaeg ning märged, et kohtudokumendi identse ära kirja võib kätte saada aadressaat isiklikult või tema kirjalikult volitatud esindaja kohtutäituri büroost kolme kuu jooksul alates kohtudokumendi kättetoimetamise kuupäevast.

Kui aadressaat on taotlenud elukoha muutmist (aadressi muutmise avaldus), saadetakse lõikes 3 nimetatud tähtkirja kohta, kus ta on rahvastikuregistris registreeritud, ja aadressile, mille kohta ta on märkinud, et soovib seal rajada oma uue elukoha.

Kui on tehtud ettepanek eemaldada aadressaat avalikust registrist (elukoha aadressilt) ja kohtutäituril ei ole võimalik neist asjaoludest järeldada, et aadressaat ei ela tegelikult enam elukoha aadressil, siis piisab kättetoimetamisest vastavalt kohtumenetluse seadustiku artikli 38 lõikele 2 (vt allpool).

Kui on tehtud avalikust registrist eemaldamise ettepanek, on kättetoimetamine prokuröridele vastavalt kohtumenetluse seadustiku artikli 38 lõikele 2 (vt allpool) lubatud ainult juhul, kui kohtutäitur kinnitab, et aadressaat ei ela enam oma elukoha aadressil (nt kui kohtutäitur on kindlaks teinud, et aadressaat on kõnealuselt aadressilt välja tõstetud) või et dokumentide kättetoimetamine on füüsiliselt võimatu.

Nagu eespool märgitud, toimub teatamine kirja, tähtkirja või registreeritud kohtuposti teel. Tulevikus võib üks võimalus olla ka elektrooniline teatamine.

– Kättetoimetamise füüsiline võimatus (kohtumenetluse seadustiku artikli 38 lõige 2)

Kui aadressil kindlaks tehtud asjaolude põhjal (nt maja on tulekahjus hävinud, elukoha aadress osutub tühermaaks) selgub, et kättetoimetamine kohtudokumendi ärakirja jätmise teel adressaadi elukohta (või selle puudumisel asukohta) on füüsiliselt võimatu, antakse ära kirjaliku kohtualluvusega prokuröridele.

Originaalis ja ära kirjas märgitakse asjaolud, mis tingivad kättetoimetamise prokuröridele.

Sama kehtib juhul, kui kinnistu (kus on adressaadi elukoht) on ilmselgelt maha jäetud ja adressaat ei ole taotlenud elukoha muutmist (nt väljatõstmise korral ei ole adressaat kohal. Sellisel juhul toimetatakse dokumendid prokuröridele vastavalt kohtumenetluse seadustiku artikli 38 lõikele 2).

Nagu eespool märgitud, kohaldatakse kättetoimetamist vastavalt kohtumenetluse seadustiku artikli 38 lõikele 2 ka juhul, kui on tehtud avalikust registrist eemaldamise ettepanek ja kui kohtutäituril on võimalik kindlaks teha, et adressaat ei ela tegelikult kõnealusel aadressil.

Prokuröridele kättetoimetamine ei ole õiguslikult siduv, kui pool, kelle taotlusel seda tehti, oli teadlik adressaadi valitud elukohast või asukohast, olenevalt sellest, kumb on asjakohane.

– Kättetoimetamine valitud elukohas (kohtumenetluse seadustiku artikkel 39)

Kui adressaat on valinud elukoha esindaja juures, võib dokumendid kätte toimetada või nendest teatada valitud elukohas. See on valikuvõimalus, mitte kohustus. Seetõttu ei ole põhjust, miks ei peaks dokumente valitud elukoha asemel kätte toimetama tegelikult elukohas (Belgias) (Cass. (1. koda), 26. veebruar 2010, J. T., 2010, nr 6397, 371; Cass. (1. koda), 10. mai 2012, R. W., 2012–2013, 1212).

On ainult üks erand: kui adressaadi tegelik elukoht (või registreeritud tegevuskoht) on välismaal ja tema valitud elukoht on Belgias, tuleb dokumendid kätte toimetada valitud elukohas, vastasel juhul ei ole see õiguslikult siduv (kohtumenetluse seadustiku artikkel 40, vt ka Cass. (1. koda), 9. jaanuar 1997, R. W. 1997–1998, 811: „Kui pool, kelle taotlusel kättetoimetamine toimus, on adressaadi valitud elukohast teadlik, peab ta laskma kohtudokumendi kätte toimetada selles kohas; see ei ole valikuvõimalus, vaid kohustus ja avaliku korra küsimus“).

Kui ära kirjalikult antakse valitud elukohas üle esindajale isiklikult, peetakse seda isiklikuks kättetoimetamiseks. Kättetoimetamine ja teatamine ei ole valitud elukohas enam võimalik, kui esindaja on surnud, ta ei ela enam seal või on tegevuse lõpetanud.

Elukoht valitakse pooltevahelise õigussuhte alusel (st pooltevahelises menetluses). Seega on see õiguslikult siduv ainult nende poolte vahel ja piirduv selle õigussuhtega. Kassatsioonikohus on otsustanud, et elukoha valimine esimese astme menetlustoimingus (nt kohtukutses või kohtutoimingutes) on õiguslikult siduv ainult kogu esimese astme menetluses, sellele järgneval kohtuotsuse täitmisel ja kohtotsuse kohta edasikaebuse esitamisel (vastaspoole poolt). Kui elukoha valimist järgnevas menetluses (nt edasikaebuses) ei korrata, ei kohaldata seda selle järgneva menetluse suhtes (Cass. 1. koda, 30. mai 2003, R. W. 2003–2004, 974; Cass. 2. koda, 10. mai 2006, R. W. 2008–2009, 455; Cass. 1. koda, 29. mai 2009, R. W. 2010–2011, 1561).

Eristada tuleb valitud elukoha ja majutuskoha aadressi mõistet, mida käsitletakse allpool.

Mis puudutab keelealaste õigusaktide kohaldamist (15. juuni 1935. aasta seadus keelte kasutamise kohta kohtuasjades, *loi du 15 juin 1935 concernant l'emploi des langues en matière judiciaire*), siis on arestimisasju käsitlev kohtunik [*judge des saisies*] Brugges teinud selge otsuse (arestimisasju käsitlev kohtunik, Brugge, 11. oktoober 2006, T. G. R. 2010, 95): arvesse võetakse kohta, kus kättetoimetamine tegelikult aset leidis (selle juhtumi puhul valitud elukoht), mitte tegelikult elukohta. Konkreetse juhtumi puhul elasid nii taotleja kui ka pool prantsuskeelses piirkonnas. Kohtusse kutsutud pool oli valinud elukohaks hollandikeelse piirkonna. Ta kutsuti vastulause esitajana kohtusse (ainult hollandi keeles) Brugges arestimisasju käsitleva kohtuniku juurde. Keelealaste õigusaktide kohaselt pidi kohtukutse olema hollandi keeles. Küsimus oli, kas sellele oleks tulnud lisada prantsuskeelne tõlge vastavalt keelte kasutamist käsitleva seaduse artiklile 38. Kohtunik leidis, et prantsuskeelset tõlget ei olnud vaja hollandikeelsele kohtukutsele lisada, sest keele valik määrati ainult kättetoimetamiskoha alusel.

– Kättetoimetamine, kui elukoht ei ole teada (kohtumenetluse seadustiku artikkel 40)

„Isikute puhul, kellel puudub Belgias teadaolev elukoht, asukoht või valitud elukoht, saadab kohtutäitur dokumendi ära kirja tähtitud postiga nende välisriigis paiknevasse elu- või asukohta, lennupostiga, kui sihtkoht ei ole naaberriigis, piiramata muid edastamisvorme, mis on Belgia ja nende elu- või asukohariigi vahel kokku lepitud. Kättetoimetamine loetakse toimunuks, kui dokumendid antakse postiteenistusele üle postitamistõendi vastu, nagu käesolevas artiklis märgitud.“

Isikute puhul, kellel puudub Belgias või välismaal teadaolev elukoht, asukoht või valitud elukoht, toimetatakse dokumendid selle ringkonna prokuröridele, kus asub kohtunik, kes peab taotlust arutama või on seda arutanud; kui kohtunikule taotlust ei esitata või ei ole esitatud, toimetatakse dokumendid prokuröridele, kelle kohtualluvuses on hageja elukoht, või kui tal ei ole Belgias elukohta, siis Brüsseli prokuröridele.

...

Kättetoimetamine võib alati olla isiklik, kui nad asuvad Belgias.

Kättetoimetamine välisriigis või prokuröridele on tühine, kui pool, kelle taotlusel seda tehti, oli teadlik adressaadi elukohast, asukohast või valitud alalisest elukohast Belgias või välismaal, olenevalt sellest, mis on asjakohane“.

Kassatsioonikohus on seisukohal, et see ei ole valikuvõimalus, vaid kohustus, mis on avaliku korra küsimus (Cass., 1. koda), 9. jaanuar 1997, R. W. 1997–1998, 811).

Pool, kellele kohtudokument kätte toimetatakse ja kes väidab, et näiteks vastaspoolele oli tema asukoht teada, ja tugineb seetõttu reeglile, et prokuröridele kättetoimetamine oli tühine, peab esitama tõendid. Tõendamiskohustus on seega poolel, kellele kohtudokument kätte toimetati (Genti arestimisasju käsitlev kohtunik, 18. märts 2008, R. W. 2010–2011, 124).

– Kättetoimetamise erieeskirjad (vt kohtumenetluse seadustiku artiklid 41 ja 42).

– Usaldusisikuga isikute puhul toimub kättetoimetamine ja teatamine nendele isikutele endale ning usaldusisiku elu- või asukohas, kui kättetoimetamine või teatamine on seotud usaldusisiku ülesannetega (tsiviilseadustiku artikkel 499/12).

Majutuskoha aadress tähendab rahvastikuregistrisse kantud füüsilise isiku aadressi kohas, kus on tema peamine asukoht, või juriidilise isiku aadressi, kus on selle füüsilise või juriidilise isiku nõusolekul registreeritud ilma kindla asukohata füüsiline isik (19. juuli 1991. aasta seaduse rahvastikuregistrite, isikutunnistuste, välisriikide kodanike isikutunnistuste ja elamisubade kohta, millega muudetakse 8. augusti 1983. aasta seadust füüsiliste isikute riikliku registri loomise kohta (muudetud 31. augustil 2015) (*Loi du 19 juillet 1991 relative aux registres de la population, aux cartes d'identité, aux cartes d'étranger et aux documents de séjour et modifiant la loi du 8 août 1983 organisant un Registre national des personnes physiques (dans sa teneur modifiée au 31 août 2015)*), artikli 1 lõige 2).

Kindla asukohata isik kasutab teise isiku elukoha aadressi. Isik, kes annab füüsilisele isikule loa kasutada oma elukoha aadressi majutuskoha aadressina, kohustub edastama tasuta kõik talle saadetud dokumendid (nt post). Lisaks võib saata majutuskoha aadressile teatud hüvitised (mis nõuavad ametlikku aadressi), näiteks peretoetused, töötutoetused, vastastikused toetused (sotsiaalse lõimimise maksete saamiseks ei ole siiski majutuskoha aadressi vaja!)

(Ilma kindla elu- või asukohata) isikud, kes võivad majutuskoha aadressi kasutada, on

– isikud, kes elavad liikuvahendis (nt paat või haagissuvila, v.a autoelamu),

– isikud, kes viibivad alla aasta kestvatel õppe- või ärireisidel,

- välisriikides paiknevate relvajõudude tsiviiltootajad ja isikkoosseis ning nende leibkond,
- isikud, kellel ei ole enam elukohta vahendite puudumise tõttu.

Majutuskoha aadressi võib pakkuda sotsiaalteenuste amet (*Centre public d'aide sociale*) või füüsiline isik.

Kui isikul on majutuskoha aadress, võib kohtutäitur kõik dokumendid toimetada sellele aadressile vastupidiselt eespool määratletud valitud elukoha mõiste, mille kohaselt võib kohtutäitur sellele aadressile toimetada ainult dokumendid, mis on seotud õigusliku tehingu/menetlusega, mille jaoks sealne elukoht valiti. Siiski ei või kohtutäituri majutuskoha aadressil korraldada arestimisi (isiku juures, kellele kuulub majutuskoha aadress), sest leitakse, et isikul ei ole sellel aadressil vallasvara.

b) Teatamine

Artikli 46 lõige 1 [..].

„Kui kohtulik tähtkiri saadetakse trükitud kujul, annab postiasutus selle aadressaadle isiklikult või tema elukohas, nagu on sätestatud artiklites 33, 34, 35 ja 39. Isik, kellele kiri antakse, allkirjastab väljastusteate ja märgib sellele kuupäeva, ning postiteenistus tagastab selle saatjale. Postitöötaja märgib allkirja andmisest keeldumise väljastusteate alla.

Kui kohtulik tähtkirja ei ole võimalik üle anda aadressaadle isiklikult või tema elukohas, jätab postitöötaja kättesaamisteate. Kirja hoitakse postiasutuses kaheksa päeva. Selle aja jooksul võib sellele järele minna aadressaat või nõuetekohaselt kirjalikult volitatud isik.

Kui aadressaat on palunud oma posti ümber suunata või hoida seda postkontoris, tagastatakse kiri või jäetakse see hoiule aadressil, mille aadressaat on taotlusega hõlmatud ajavahemikuks määranud.

Pankrotis isikule adresseeritud kiri antakse halduri kätte.

Lõigete 3–5 kohaldamise eeskirjad kehtestab kuningas.

...

Lõige 4. Justiitsminister võib kindlaks määrata kättetoimetamise viisid ja tingimused, mis peavad kaasnema kohtuliku tähtkirja saatmisega. Kui sihtkoht on välisriigis, asendatakse kohtulik tähtkiri postkontoris tähtitud kirjaga, piiramata rahvusvahelistes konventsioonides ettenähtud edastamisviise ja lõigete 2 ja 3 kohaldamist.

Kui üks hagejatest või taotlejatest on kohtukutses või taotluses või kirjalikult nii kokku leppinud, siis asendatakse esimeseks kohtusse ilmumise ajaks kohtulikud tähtkirjad kättetoimetamisega selle poole taotluse alusel, kes selle korraldamise eest vastutab.

Artikkel 46/1. Kättetoimetamine ainult kirjaga sellele poolele, kelle nimel tegutseb kooskõlas artiklitega 728,729 või 729/1 advokaat, kes ei ole teavitanud kohtukantseleid kooskõlas artikliga 729/1 sellest, et ta lõpetab selle poole nimel tegutsemise, toimub ainult kirja saatmise teel nimetatud advokaadile“.

Kohtumenetluse seadustiku artikliga 32b on loodud õigusraamistik selle kohta, kuidas toimub kohtusüsteemis mitme osaleja vaheline suhtlus ja teadete saatmine.

6 Kas teie riigi tsiviilmenetluses lubatakse dokumentide elektroonilist kättetoimetamist (kohtu- või kohtuväliste dokumentide kättetoimetamine elektrooniliste sidevahendite, nagu e-post, internetipõhine turvaline rakendus, faks, tekstisõnum jne abil)? Kui jah, siis millist liiki menetluste puhul on see lubatud? Kas sellise dokumentide kättetoimetamise meetodi kasutamise võimaluse/lubatavuse suhtes kehtivad sõltuvalt aadressaadist (õigusvaldkonna esindaja, juriidiline isik, äriühing või muu ettevõtlussektori liige jne) piirangud?

Dokumentide elektroonilise kättetoimetamise süsteem võetakse kasutusele lähitulevikus. Õiguslik struktuur on juba loodud, kuid see ei ole veel jõustunud. Kohtutäituri võivad tsiviil- või kriminaalasjades otsustada, kas nad toimetavad oma kohtudokumendid kätte elektrooniliselt või isiklikult. Territoriaalsuse põhimõtte kehtib edasi.

Praktikas toimub kättetoimetamine asutuste määratud elektroonilisel seaduslikul aadressil või valitud elukoha elektroonilisel aadressil. Et saada kättetoimetatav dokument kätte elektroonilise elukoha elektroonilisel aadressil, peavad aadressaadid andma oma e-ID kaudu sõnaselge nõusoleku.

7 Asenduskättetoimetamine

7.1 Kas teie liikmesriigi õigusega on lubatud kasutada muid kättetoimetamise viise (nt teate saatmine kodusel aadressil, avalik teavitamine kohtutäituri, postiteenuse või plakatite kaudu) olukordades, kus dokumentide aadressaadle kättetoimetamine on osutunud võimatuks?

Belgia õiguses on ette nähtud mitu dokumentide edastamise viisi (vt vastus küsimusele 5).

Kohtulike dokumentide edastamise tavaviis on see, kui kohtudokumendi toimetab kätte kohtutäitur.

Kohtumenetluse seadustiku artiklis 32 on kättetoimetamine määratletud kui dokumendi originaali või ärakirja üleandmine, mida teeb kohtutäitur kohtudokumendi alusel või seaduses sätestatud juhtudel seaduses märgitud viisil.

Seaduses on siiski kindlaks määratud teatud juhtumid, kui dokumendid võib saata ainult **teatamise teel**.

Kohtumenetluse seadustiku artiklis 32 on teatamine määratletud kui menetlusedokumendi originaali või ärakirja saatmine postiteenuse abil või elektroonilise postiga elektroonilisele kohtulikule aadressile või seaduses sätestatud juhtudel faksi teel või seaduses märgitud viisil.

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. novembri 2007. aasta määruse (EÜ) nr 1393/2007 (kohtu- ja kohtuväliste dokumentide liikmesriikides kättetoimetamise kohta tsiviil- ja kaubandusajades (dokumentide kättetoimetamine)) artiklis 14 on sätestatud, et posti teel tuleb dokumendid kätte toimetada „tähtkirjaga, mis antakse üle vastuvõtuteatise või muu võrdväärse dokumendi vastu“.

1. Peamised kättetoimetamisviisid

a) isiklik kättetoimetamine (kohtumenetluse seadustiku artiklid 33 ja 34)

Kohtumenetluse seadustiku artiklis 33 on kirjas: „Isiklik kättetoimetamine on toimunud, kui dokumendi ära kiri antakse otse aadressaadle. Kättetoimetamine võib toimuda igal pool, kust kohtutäitur võib aadressaadi leida. Kui aadressaat keeldub dokumendi ära kirja vastu võtmast, märgib kohtutäitur keeldumise originaalile ja dokument loetakse isiklikult kätte toimetatuks.

Kohtumenetluse seadustiku artiklis 34 on lisatud: „Juriidilise isiku puhul loetakse dokument isiklikult kättetoimetatuks, kui dokumendi ära kiri on antud asutusele või töötajale, kellele on seaduse, põhikirja või volituse alusel antud õigus juriidilist isikut kohtumenetluses esindada, isegi ühiselt“.

b) Kättetoimetamine elukohas (kohtumenetluse seadustiku artikkel 35)

Kohtumenetluse seadustiku artiklis 35 on sätestatud: „Kui isiklik kättetoimetamine ei ole võimalik, toimub see elukohas või selle puudumisel aadressaadi asukohas ja juriidilise isiku puhul tema registreeritud tegevuskohas või haldusbüroos. Dokumendi ära kiri antakse aadressaadi sugulasele, hõimlasele, töötajale või teenistujale. Seda ei või anda alla 16aastasele lapsele...“

Vastavalt kohtumenetluse seadustiku artiklile 36 on elukoht „koht, mis on rahvastikuregistris registreeritud isiku põhiaadressina“, ja asukoht on „muu tegevuskoht, näiteks koht, kus isikul on büroo või ta käitab ettevõtet või tööstust“.

c) Kättetoimetamine kohtudokumendi ära kirja jätmise teel (kohtumenetluse seadustiku artikli 38 lõige 1)

Kohtumenetluse seadustiku artikli 38 lõikes 1 on ette nähtud, et kui dokumenti ei ole võimalik isiklikult või elukohas kätte toimetada, „toimub kättetoimetamine sel teel, et kohtutäitur jätab kohtudokumendi ära kirja pitseeritud ümbrikus aadressaadi elukohta või selle puudumisel asukohta“. Ümbrikul peab olema teatud teave, mis on sätestatud kohtumenetluse seadustiku artikli 44 lõikes 1.

Kohtumenetluse seadustiku artikli 38 lõikes 1 jätkatakse: „Hiljemalt kohtudokumendi kättetoimetamisele järgneval esimesel tööpäeval saadab kohtutäitur allkirjastatud kirja aadressaadi elukohta või selle puudumisel asukohta. Kirjas on esitatud kättetoimetamise kuupäev ja kellaaeg ning märge, et kohtudokumendi identse ärakirja võib kätte saada aadressaadi isiklikult või tema kirjalikult volitatud esindaja kohtutäituri büroost kolme kuu jooksul alates kohtudokumendi kättetoimetamise kuupäevast“.

d) Valitud elukoht (kohtumenetluse seadustiku artikkel 39)

Kohtumenetluse seadustiku artiklis 39 on kirjas: „Kui aadressaadi on valinud elukoha esindaja juures, võib dokumendi kätte toimetada või sellest teatada selles elukohas. Kui ärakiri antakse valitud elukohas üle esindajale isiklikult, peetakse seda isiklikuks kättetoimetamiseks. Kättetoimetamine ei ole valitud elukohas enam võimalik, kui esindaja on surnud, tema elukoht ei ole enam seal või ta on seal tegevuse lõpetanud“.

2. Teatamine tähtkirjaga vastuvõtuteatise vastu

Kui dokument saadetakse tähtkirjaga, mis antakse üle vastuvõtuteatise vastu, ja kui aadressaadi ei ole võimalik kirjal näidata aadressil leida, jäetakse sellele aadressile kättetoimetamisteade. Sellisel juhul võib kirjale järele minna kättetoimetamisteates määratud kohta või postiteenistuse ja aadressaadi vahel kokkulepitud kohta 15 päeva jooksul, mille hulka ei kuulu saatmise kuupäev.

7.2 Kui kasutatakse muid viise, siis kuidas loetakse dokumendid kätte toimetatuks?

Kui dokument saadetakse tähtkirjaga, mis antakse üle vastuvõtuteatise vastu, ja kui aadressaadi ei ole võimalik kirjal näidata aadressil leida, jäetakse sellele aadressile kättetoimetamisteade. Sellisel juhul võib kirjale järele minna kättetoimetamisteates määratud kohta või postiteenistuse ja aadressaadi vahel kokkulepitud kohta 15 päeva jooksul, mille hulka ei kuulu saatmise kuupäev.

Kui dokument on **kätte toimetatud**, peab kättetoimetamisregistris olema kirjas kättetoimetamise kuupäev (kohtumenetluse seadustiku artikkel 43).

Kui dokumendist **teatakse**, kasutab Belgia kahe kuupäeva süsteemi.

Saatja puhul kehtiv kuupäev erineb dokumendi aadressaadi puhul kehtivast kuupäevast.

Saatja jaoks on teatamise kuupäev saatmise kuupäev.

Belgia kohtumenetluse seadustiku artiklis 53a on kirjas, et kui seaduses ei ole teisiti sätestatud, algab tähtaeg aadressaadi jaoks esimesel päeval pärast kuupäeva, mil kiri saadeti olenevalt olukorrast kas elukohta, asukohta või valitud elukohta.

7.3 Kui kättetoimetamise muu viis seisneb dokumentide teatavas kohas (nt postkontoris) hoivale andmisel, siis kuidas sellest aadressaadile teatatakse?

Teavet kättetoimetamise kohta kohtudokumendi ärakirja jätmise teel vt eespool: „Kättetoimetamine kohtudokumendi ärakirja jätmise teel (kohtumenetluse seadustiku artikli 38 lõige 1)“.

7.4 Millised tagajärjed on sellel, kui aadressaadi keeldub dokumente vastu võtmast? Kas dokumendid loetakse kätte toimetatuks, kui keeldumine ei olnud õiguspärane?

Kui dokument on kätte toimetatud, ei ole aadressaadil võimalik seda vaidlustada, välja arvatud keeldumise aluse korral, millele on viidatud eespool nimetatud määruse (EÜ) nr 1393/2007 artiklites 5–8 (tõlkimise nõue).

Kui dokument saadetakse **teatamise teel**, on kohtumenetluse seadustiku artiklis 53a ette nähtud, et kui seaduses ei ole teisiti sätestatud, algab tähtaeg aadressaadi jaoks esimesel päeval pärast kuupäeva, mil kiri saadeti olenevalt olukorrast kas elukohta, asukohta või valitud elukohta. Aadressaadil ei ole seega võimalik vaidlustada teatamist tähtkirjaga, mis antakse üle vastuvõtuteatise vastu.

Vastuvõtuteatise vastu antava tähtkirja teel teatamise aadressaadi võib seejärel vaidlustada teatamise õigusliku siduvuse, näidates, et teda ei olnud oma elukohas, asukohas või valitud elukohas tähtkirjal märgitud aadressil. Kohtutäituri kaudu kättetoimetamine tagab seetõttu suurema õiguskindluse kui vastuvõtuteatise vastu antava tähtkirja teel teatamine. Kättetoimetamisel kontrollib täideviiv kohtutäitur saaja aadressi füüsiliste isikute riiklikus registris. Tähtkirjaga teatamise kuupäeva ei ole võimalik usaldusväärselt kindlaks teha, kui aadressaadi ei ole lisanud vastuvõtuteatisele kuupäeva või jätis selle allkirjastamata, kui tähtkirja (esmal) tema elukohta, asukohta või valitud elukohta viidi, ent kättetoimetamisregistris on kättetoimetamise kuupäev alati märgitud.

Eelnevat kõrvale jättes ilmneb ettevalmistustööst, mis on seotud eespool nimetatud määrusega (EÜ) nr 1393/2007 ja eelkõige ettepanekuga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse nõukogu 29. mai 2000. aasta määrust (EÜ) nr 1348/2000 tsiviil- ja kaubandusajade kohtu- ja kohtuvälise dokumentide Euroopa Liidu liikmesriikides kättesaamise kohta, mille komisjon esitas 11. juulil 2005, et artikli 14 muutmise eesmärk oli juurutada „ühtsed postiteenuste eeskirjad kõikide liikmesriikide jaoks, [pakkudes välja] ühised nõuded (tähtkirja koos kättesaamise kinnitusega või samaväärse dokumendiga) ... Kõnealune nõue tagab piisava kindlusega, et aadressaadi on dokumendi kätte saanud ning selle kohta on olemas piisavad tõendid“. Vastuvõtuteatise nõude eesmärk on seega õiguskindluse tagamine poolte jaoks. Ettevalmistustöö kohaselt ei ole võimalik kindlaks teha, et aadressaadid on dokumendi kätte saanud, kui nad ei ole vastuvõtuteatisele alla kirjutanud. Belgia kohtumenetluse seadustiku artiklis 53a vastu võetud lahendus tähendab, et teatamine on toimunud, kui dokument esitatakse aadressaadi elukohas, asukohas või valitud elukohas, ilma et oleks vaja dokument tegelikult talle üle anda või vastuvõtuteatise allkirjastada.

8 Välisriigist pärit dokumentide kättetoimetamine postiteenuseid kasutades (määruse artikkel 14)

8.1 Kui postiteenistus toimetab teie liikmesriigis aadressaadile kätte välisriigist pärit dokumendi olukorras, kus on tarvis vastuvõtuteatist (määruse artikkel 14), siis kas postiteenistus toimetab dokumendi kätte ainult otse aadressaadile või tohib ta kooskõlas siiseriiklike postiteenust käsitlevate normidega toimetada dokumendi kätte ka muule samal aadressil elavale isikule?

Postiteenuseid käsitleva 27. aprilli 2007. aasta kuningliku dekreeidi (*Arrêté royal du 27 avril 2007 portant réglementation du service postal*) artiklis 1 on sätestatud, et tähtitud postisaadetised jagunevad tähtsaadetisteks ja deklareeritud väärtusega saadetisteks.

Vastuvõtuteatise vastu antav tähtsaadetis on põhimõtteliselt võimalik aadressaadile üle anda alles pärast tema identiteedi kontrollimist siis, kui ta on andnud vastuvõtuteatisele allkirja (artiklid 30, 53 ja 54, *a contrario* 27. aprilli 2007. aasta kuninglik dekreet).

27. aprilli 2007. aasta kuningliku dekreeidi artiklis 57 on siiski sätestatud: „Kui tähtitud postisaadetisel olev aadress osutab isikule, kelle juures on aadressaadi valitud elukoht, võib selle anda sellele isikule“.

27. aprilli 2007. aasta kuningliku dekreeidi artiklis 62 on kirjas: „Isikuid, kes on tavaõiguse eeskirjade kohaselt võimelised kirju vastu võtma, käsitletakse ettevõtetele, ühingutele, organisatsioonidele, äriühingutele ja kogukondadele adresseeritud kirjade aadressaadidena“.

27. aprilli 2007. aasta kuningliku dekreeidi artiklis 58 on ette nähtud: „Alla 15aastastele alaealistele adresseeritud tähtsaadetised antakse isikutele, kelle järelevalve või eestkostja alla nad on antud“.

Lõpuks võib tähtsaadetised vastavalt 27. aprilli 2007. aasta kuningliku dekreeidi artiklile 65 „anda ... aadressaadi esindajale ... sellise postiasutuse ülekande alusel, keda on ametlikult volitatud postisaadetisi vastu võtma“.

8.2 Kuidas saab teie liikmesriigi postiteenust käsitlevate normide kohaselt toimetada kätte välisriigist pärit dokumente määruse nr 1393/2007 artikli 14 kohaselt olukorras, kus kättetoimetamise aadressil ei ole eest leitud aadressaadi ega ühtegi muud dokumente vastu võtma pädevat isikut (kui see on siiseriiklike postiteenust käsitlevate normide kohaselt lubatud)?

Post saadetakse märgitud aadressile, välja arvatud juhul, kui tegemist on ilmse veaga (nt valesti kirjutatud tänavanimi, vale majanumber, ilmselgelt vale sihtnumber).

Kui adressaati ei ole võimalik märgitud aadressil leida, ei anta tähtsaadetist kätte, välja arvatud juhul, kui adressaat on palunud saata posti ümbersuunamisteenus abil teistsugusele aadressile (postiteenuseid käsitleva 27. aprilli 2007. aasta kuningliku dekreeedi artikkel 51).

8.3 Kas postkontor võimaldab dokumentidele teatava aja jooksul järele tulla, enne kui dokumendid kättetoimetamise võimatuse tõttu tagasi saadetakse? Kui jah, siis kuidas teatatakse adressaadile, et ta peaks postkontorisse dokumentidele järele tulema?

Postiteenuseid käsitleva 27. aprilli 2007. aasta kuningliku dekreeedi artiklis 60 on kirjas: „Kui katse anda tähtsaadetis kätte registreeritud elukohas ebaõnnestub, jäetakse kättetoimetamisteade. Sellisel juhul võib postile järele minna kättetoimetamisteates määratud kohta või [postiteenustuse] ja adressaadi vahel kokkulepitud kohta 15 päeva jooksul, mille hulka ei kuulu üleandmise kuupäev“.

Eespool nimetatud 27. aprilli 2007. aasta kuningliku dekreeedi artiklis 66 on sätestatud: „Post, mida ei olnud võimalik adressaadini toimetada, tagastatakse saatjale ... Tähtsaadetised ja raamatud tuleb alati tagastada“.

9 Kas dokumentide kättetoimetamise kohta jääb kirjalik tõend?

Kättetoimetamise korral on kohtumenetluse seadustiku artiklis 43 ette nähtud, et isik, kellele ärakiri antakse, peab originaali allkirjastama. Kui ta keeldub alla kirjutamast, märgib kohtutäitur keeldumise kohtudokumentile. Seega on kõikidel juhtudel olemas tõend kättetoimetamise kohta. Kohtutäituri kannet on väga raske vaidlustada.

Teatamise korral on muidugi olemas kirjalik tõend, sest tegemist on tähtsaadetisega. Kohtuliku teatamise korral tagatakse kättesaamise tõendamise artikliga 46. Tõendit hoitakse asja toimikus.

10 Mis saab siis, kui adressaat ei saa mingil põhjusel dokumente kätte või kui kättetoimetamisel rikutakse seadust (nt kui dokumendid toimetatakse kätte kolmandale isikule)? Kas kättetoimetamine võib sellest hoolimata kehtida (nt kas seadusrikkumist saab heastada) või tuleb dokumendid uuesti kätte toimetada?

Risk, et adressaat ei saa kohtudokumenti kätte, on tavatingimustes väike, võttes arvesse, et Belgia õiguse kohaselt toimetatakse see kätte isikule endale.

Teiste sõnadega annab kohtutäitur ärakirja adressaadile isiklikult üle. Seaduses on siiski ka säte dokumendi kättetoimetamise kohta kolmandale isikule (kohtumenetluse seadustiku artikkel 35) või selle jätmise kohta mingile aadressile (artikkel 38). Sellistel juhtudel loetakse kättetoimetamine täielikult õiguslikult siduvaks, isegi kui dokumenti ei ole antud adressaadile isiklikult. Isikud, kes on võtnud kohtudokumendi vastu vastavalt artiklile 35, aga ei ole seda edasi andnud või teavitanud adressaati, võidakse võtta tsiviilvastutusele. Selline kord toimib praktikas väga hästi.

Siiski ei saa välistada võimalust, et dokumendi kättetoimetamisel või teatamisel rikutakse seadust (nt teatud teave jäetakse kohtudokumenti lisamata).

Menetluslik karistus ebaõige kättetoimetamise või teatamise eest on see, et menetlusdokumendid tunnistatakse tühiseks. Tühiseks tunnistamist reguleerivad eeskirjad on sätestatud kohtumenetluse seadustiku artiklites 860–866.

Kokkuvõttes tuleks märkida, et tühisuse põhjustavad isikud võidakse vastutusele võtta, kui peaks selguma, et nad on süüdi.

11 Kas dokumentide kättetoimetamise eest peab maksma? Kui jah, siis kui palju?

Kohtutäituri tasu saavad tasu, mille määrasid reguleeritakse kohtumenetluse seadustiku artikli 522 lõikega 1.

Täpsed määrad, millest tuleb kinni pidada, on sätestatud 30. novembri 1976. aasta kuninglikus dekreedis, millega kehtestatakse kohtutäituri teenuste tasumäärad tsiviil- ja kaubandusajades ja teatud hüvitised (*Arrêté royal du 30 novembre 1976 fixant le tarif des actes accomplis par les huissiers de justice en matière civile et commerciale ainsi que celui de certaines allocations*),

http://www.ejustice.just.fgov.be/cgi_loi/change_lg.pl?language=fr&la=F&cn=1976113030&table_name=loi

Viimati uuendatud: 19/12/2018

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja Euroopa õiguslase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega.

Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Liikmesriikide sisu haldamise eest vastutavad liikmesriigid uuendavad parajasti selle veebisaidi sisu, et võtta arvesse Ühendkuningriigi lahkumist Euroopa Liidust. Kui leiate siit teavet, milles Ühendkuningriigi lahkumine veel ei kajastu, ei ole see taotluslik ja muudetakse peagi.